

Bayer Zsolt: Tanulságok járvány idején

2020 március 28. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

És tényleg: Ki más?

Nem elegáns, ha egy újságíró valamely régi írásával hozakodik el?. De most rendkívüli helyzet van, s ez talán elfogadhatóvá tesz némely rendkívüli magatartást. 2017 februárjában írtam az alábbi cikket a Magyar Krónika felkérésére. S most id?szer?bbnek érzem mindennél. Annál is inkább, mivel egy régi, kedves barátom, egykori gimnáziumi osztálytársam, Bognár Csaba, aki a téma szakért?je, a napokban ezt írta gimnáziumi levelez?listánkra:

„A koronavírus RNS-vírus, benne nincs DNS, csak RNS. Az RNS megduplázódásakor – az RNS-replikáció sajátosságából kifolyólag – sokkal több a hiba, több a mutáció, mint a DNS-t tartalmazó vírusok esetén. Az RNS-vírusok szaporodásakor (természetesen a gazdasejt szaporítja) sok mutáció keletkezik. Ezek többsége a vírus számára nem el?nyös. De – a nagy számok törvénye alapján – egy nagy járvány során sokkal több lesz a mutáció. Sok esetben (nem mindig) a kórokozó a járvány során megvadul (durvább, virulensebb lesz), majd kés?bb kezd megszelídülni, és kés?bb úgynevezett szezonális, mindig jelen lév?, de már nagy járványt nem okozó kórokozóvá válik.”

Ez volt az utolsó lökés, amely meger?sített abban, hogy a három évvel ezel?tti írásom id?szer?bb, mint akkor volt. Íme!

RNS-világ és globalizáció
Mottó: „Az RNS-világot olyan 3,6 milliárd éve szoríthatta ki az új világ, de az hagyott még követhet?, vizsgálható nyomokat maga után. Ez a világ mindenképpen mérföldk? volt az élet kialakulásához vezet? úton, s?t lehet, hogy az els? tényleg él?nek nevezhet? képz?dmények is ebben az érában léteztek.” (Kun Ádám: Az RNS-világ. Természet Világa, 2011)

Semmiképpen sem szeretnék Herbert Spencerként vagy Thomas Malthusként hidat építeni a mitokondrium és az emberi civilizáció rettenetes vadhajtásai között, de most nem tudok szabadulni egy gondolattól.

Nemrégiben olvastam Kun Ádám tanulmányát az RNS-világról. De mi az az RNS-világ? Nos, az élet és az élettelen határmezsgyéje.
Úgy kezd?dött, hogy úgy négymilliárd évvel ezel?tt (ezt így írják le számmal: 4 000 000 000) lett ennek a bolygónak stabil hidroszférája. Egyszer?bben fogalmazva: megjelentek a földi óceánok. És hiába írtuk le számmal is, a fenti mondatban akkor is az a négymilliárd év marad felfoghatatlan. Ugyanis nekünk, a Homo sapienseknek az id?vel gy?lik meg legtöbbször a bajunk.

Már Szent Ágoston így elmélkedett rémületében, ha az id? szóba került: „Tehát mi az id?? Ha senki nem kérdezi t?lem, akkor tudom. Ha azonban kérdez?nek kell megmagyaráznom, akkor nem tudom. Mégis nagy merészen állítom: tudom, ha semmi el nem múlnék, nem beszélhetnénk múlt id?r?l, ha semmi nem következnék, nyomát sem lelnénk a jöv? id?nek, és ha semmi nem volna jelen, hiányoznék akkor a jelen id?.

Ámde miképpen van ez a két id?, múlt és jöv?, ha a múlt már nincsen, a jöv? pedig még nincsen? A jelen pedig, ha mindig jelen maradna, nem zuhanna a múltba, nem id? volna, hanem örökkévalóság. Ha tehát a jelen csak úgy lehet id?, ha a múltba hanyatlik, miképpen mondjuk róla, hogy létezik? Hiszen létezésének oka éppen az, hogy nem lesz. Nem mondjuk tehát valóságos id?nek, csak úgy, ha arra törekszik, hogy majd ne legyen.”

Igen, valahogy így. S ha e racionalitás felfalta világunkban akadna egy új Szent Ágoston, biztosan kiszámolná, hogy akkor tehát egy nap az 86 400 másodperc, egy év 31 536 000 másodperc, s ha ezt megszorozzuk négymilliárddal (31 536 000×4 000 000 000), úgy ebb?l a szorzatból megkapjuk, hogy hány éppen elmúlott pillanattal ezel?tt lett nekünk óceánunk ezen a bolygón.

És ugye mennyire megragadhatatlan még így is az id?? Az id?, ami e korban elveszíti kiterjedését. Stewart Brand így ír err?l az Amíg világ a világ cím? m?vében: „Kórosan rövidül a civilizáció figyelmének id?beni kiterjedése. Ezt az irányzatot eredményezheti a m?szaki fejl?dés felgyorsulása, a piac vezérelte gazdaság sz?klátókör?sége, a demokráciáknak a következ? választások id?pontjával behatárolt szemlélete vagy éppen a személyes lekötöttségek sokirányúságának elterel? hatása, és mindez egyre jellemz?bben. Valamiféle kiegyensúlyozó tényez?re volna szükség, a rövid távú gondolkodás mellett egyfajta mechanizmusra vagy mítoszra, ami a hosszú távú szemléletet és a hosszú távú felel?sség vállalását támogatja, és ez a hosszú táv legalább évszázadokat jelent.”

Talán még soha nem voltunk ennyire távol a hosszú távú gondolkodás felel?sségteljes vállalásától, mint ma. Ennél

még Hippia is el?relátóbb volt, amikor kilopta a pestises halott szájából az obulust. Forduljunk egy pillanatra még Brand mesterhez: „Tekintettel a rövidesen bekövetkez? túlnépesedésre; arra, hogy az életnek minden eddiginél nagyobb a hatása a majdan megszületend?re; a természetes rendszerek kimerülésére, az atmoszféra egyensúlyának felbomlására, a mérgez? csapadékra, a kibontakozó technikára, a globális piacokra, a génmanipulációra és a népesség puszta számára; a tudományos és történeti tudásunkra, amely oly kényelmesen dobálózik az eonokat átfogó folyamatokkal, miközben az el?re tervezett távlat legfeljebb ha öt évre sz?kült – minden jel szerint súlyos szakadás állt be a folyamatban.

Egyre gyorsabban hozott döntéseink és egyre gyorsabban végrehajtott tetteink nem egyeztethet?k össze a hosszú távú gondolkodással, illetve a reánk nehezed? felel?sség súlyával. A leginkább jó a lehet? legtöbbnek a leghosszabb jót jelenti, mert az érintett emberek többsége, akinek meghatározza az életét, csak ezután fog világra jönni. Kevés jót tehetünk a halottaink érdekében, ám annál többet az eljövend? nemzedékek üdvére (vagy éppen kárára).

Ahogy elfogadjuk a bolygó egészének egészségéért viselt felel?sségünket, fokozatosan rá kell jönnünk, hogy az együtt jár a jöv? egésze iránti felel?sséggel. A legkártékonyabb önzés nem az Én!, hanem az Én! Ebben a pillanatban! A nagylelk? ellentét a Mindannyian, mindenkor formában fogalmazható meg; és ebbe feltehet?en beleértend?k a nem emberi lények is. A zen buddhisták a következ?képp foglalják össze a feladatukat: Végtelen háládatosság a múlt iránt. Végtelen szolgálat a jelen számára.”

Nos, ehhez képest veszítettük el az id?t, ehhez képest kellene felfognunk azt a négymilliárd évet. Négymilliárd évet, amennyivel ezel?tt lett óceánunk. És aztán elég hamar, már alig 3,8 milliárd év múlva kezdett kialakulni az a bizonyos RNS-világ. Kun Ádám így ír róla: „A földi óceánok megjelenése és az els? baktérium-fosszíliák kora között helyezkedett el. A kezdeti, nem enzimatikusan másolódó RNS-ekb?l evolúció útján jött létre egy önmásolásra képes ribozim. Ásványi felszínhez köt?dve újabb enzimek megjelenése következett, amelyek felszíni anyagcserét alakítottak ki.

Ez a viszonylag csekély összetettség? anyagcsere záródott lipidmembránba (kompartmentalizáció). Az addig egymástól elkülönülten másolódó ribozimok kromoszómába szervez?dtek […], s ezt követ?en vált lehetségessé az összetett anyagcsere megjelenése. El?bb az aminosavakat nukleotid-hármasokhoz rendel? genetikai kód jelent meg, s ezt követte a fehérjeszintézis, s így az RNS-enzimekr?l fehérjeenzimekre való áttérés. Az RNS-világ lezárásaként az információ a továbbiakban DNS-ben tárolódik.”

Tiszta sor. Ám a tudomány még további titkokat tárt fel, nevezetesen azt, miképpen tudott fennmaradni az RNS-világ, vagyis miért nem pusztították el a molekuláris paraziták ezt a világot. Ugyanis a molekuláris paraziták mindig megjelennek. És az a törvényszer?ség, hogy ha ezek a paraziták egy nagy rendszerben jelennek meg, a rendszer egészen biztosan összeomlik, elpusztul. És minél kisebb, minél inkább elhatárolt a rendszer, amelyben megjelenik a parazita, annál biztosabb, hogy a rendszer fennmarad, mert a parazita nem tudja elpusztítani. Vagyis minél több és minél kisebb rendszerre bontunk egy nagy rendszert, annál biztosabb, hogy egyes részek megmenekülnek a paraziták támadásaitól.

Ezt a tételt bizonyította Andrew Griffith professzor úgynevezett kémiai másoló rendszere. A kísérlet lényege az volt, hogy létrehoztak egy RNS-molekulákból álló rendszert, valami olyasmit, mint ami 3,8 milliárd évvel ezel?tt alakult ki. Tettek a rendszerbe bázisokat, nukleotid-trifoszfátokat, a kémiai másolást végz? replikátenzimeket, vagyis létrehozták a rendszert, amelyben el?bb-utóbb megjelennek a paraziták.

A replikátenzimek pedig gyorsabban másolják a parazitákat, éppen ezért omlik össze a rendszer. A kísérletben el?ször 50 mikroliternyi rendszert készítettek. Ez a mennyiség ugyan a liter egymilliomod része, ám az RNS-világban nagy rendszernek számít. És ebben az esetben gy?ztek a paraziták, a rendszer hamar összeomlott és elpusztult.

Ezt követ?en jött az ellenpróba: létrehozták ugyanezt a rendszert 10 pikoliter mennyiségben, ez nagyjából egyetlen molekulányi mennyiségnek felel meg. És láss csodát! Ebben a mennyiségben a paraziták nem tudtak elszaporodni, a rendszer életképes maradt. A paraziták és a mutánsok mindig megjelennek, ám ha kicsi, elhatárolt rendszerben jelennek meg, azokban csupán el?segítik a korrekciót és a fejl?dést, de nem képesek elszaporodni és elpusztítani a rendszert magát.
S ekkor bújik el? bel?lem Herbert Spencer és Thomas Malthus, hogy felkiáltson: a globalizáció létrehozta világunkban, ebben a rettenetesen nagy rendszerben szükségképpen megjelentek a paraziták és a mutánsok, és ha rendszerünk ekkora marad, akkor el is fogják pusztítani.

De hiszem, hogy nem marad ekkora. És azt is hiszem, hogy az id?re is rá fogunk találni. Stewart Brandt szól err?l is: „Patricia Fortini Brown a Venice and Antiquityben megemlíti, hogy az ókori görögök kétféle id?t különböztettek meg: a kairoszt (az alkalom vagy a kedvez? pillanat) és a kronoszt (örökkévaló vagy folyamatos id?). Míg az els?… reményt kínál, a második figyelemre int. Kairosz a leleményesség ideje, kronosz a bölcsességé. Halottaink és meg nem született leszármazottaink a kronosz birodalmának lakói, és folyamatosan duruzsolják fülünkbe figyelmeztetéseiket, amiket meghallanánk, ha hajlandók lennénk kitekinteni megalkuvó, kairosz típusú álláspontunkból. A Kairosz aranykorát éljük. Vagy inkább a Kairosz higanykorát: folyékony, képlékeny, csillámló. Mérgez?. Hátborzongató.”

Szerintem Brandt itt téved. Mert már nem is a kairosz aranykorát éljük. Hiszen nem az alkalomnak élünk, hanem folyamatosan rettegünk az alkalom elszalasztásától – így aztán a látszólagos boldogság, a Carpe diem boldogságát is elszalasztjuk.

De ez is el fog múlni. Visszatalálunk hamarosan az id?höz, az emberszabású id?höz, és feldaraboljuk a globalizált világot. És akkor majd lesz id?, alkalom, szándék és értelem újra el?venni Szent Ágostont: „Kérdeztem a földet és az válaszolt: nem én vagyok. Hasonlóképpen vallott minden rajta megtalálható. Kérdeztem a tengert s a tenger zúgó mélységét, az él?, tekerg? lényeket, és azt felelték: nem vagyunk a te Istened, keresd ?t felettünk. Kérdeztem a kavargó szeleket és az egész leveg?ég minden lakójával együtt azt zúgta felém: csalódik Anaximenész, mi nem vagyunk az Isten. Kérdeztem az eget, a Napot, a Holdat, a csillagokat, valamennyi felelt: mi sem vagyunk az Istened, akit keresel. És kiáltottam a testem kapuit körülálló minden létez?nek: csupán annyit mondtak Istenemr?l, hogy nem ti vagytok ?. Beszéljetek róla tehát valamit. És er?s szóval zúgták a fülembe: »? alkotott minket«.”

És tényleg: Ki más?
Nos, eddig tartott az a régi írás, 2017-b?l. S ha valamit érdemes hozzátenni, az mindössze két érdekesség a szimbólumok világából.
Az egyik annak végig gondolása, mit is jelent valójában, hogy a „m?velt Nyugat” szinte minden termék gyártását kiszervezte Kínába és a délkelet-ázsiai térségbe. Hosszú évekkel ezel?tt már vigyorogtunk azon, hogy az amerikai lobogón ott virít a kicsike címke: Made in China. (Vajon mit szólna ehhez a drága jó Betsy Ross?) De Kína gyártja az orvosi maszkokat, a fert?tlenít?szereket – és mindent.

S persze a „m?velt Nyugat” el?szeretettel teremti le Kínát (bolha az elefántot), amiért oly nagyon szennyezi a környezetet, miközben minden mocskát oda hordja, minden szükségletét ott gyártatja. Ez eddig csak a szokásos farizeusság. De most, járvány idején hirtelen kiderült, jó lenne, ha odahaza is lenne gyártókapacitás ezekre a termékekre. A „m?velt Nyugaton” most hirtelen minden hiánycikké vált: lélegeztet?gép, maszk, fert?tlenít?, és mindenki Kínába rohangál, hogy az segítsen.

Lesz mit végig gondolni ez ügyben a járvány után. A szimbólumok világának másik híre pedig az, hogy Olaszországnak a mai napig három ország nyújtott hathatós és érdemi támogatást: Kína, Oroszország és Kuba. Van ez annyira er?s szimbólum ám, mint a Varázshegy maga!

Kína, Oroszország és Kuba. ?k küldik az orvosokat, az ápolókat, a katonai-m?szaki egységeket, fert?tlenít?ket, speciális osztagokat, míg az EU többi tagállama ostobán néz maga elé, és megpróbál úrrá lenni a maga baján. Ami persze érthet?. Csak ne lenne annyira undorító közben az a képmutatás, az a rengeteg hazugság, amellyel ez az EU viszonyul például Pekinghez és Moszkvához. Erre is érdemes lesz emlékezni a járvány után.

Miképpen arra is, kik azok az idióta, közveszélyes gazemberek, akik ma, szapora halálok idején azzal vannak elfoglalva: vajon Orbán diktatúrát épít-e ki éppen Magyarországon? Vannak ilyenek szép számmal, az ausztriai zöldekt?l a cseh hülyéken át a hazai ellenzékig. Jó és üdvös lesz nem elfeledkezni róluk. Önvédelemb?l.

Bayer Zsolt - www.magyarnemzet.hu

Tisztelt olvasók!
Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: https://twitter.com/syracuse73. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló